

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
LJUBLJANA**

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana

tel.: (01) 5130 700

E- naslov: tajnistvo@lj.kgzs.si

www.lj.kgzs.si

TEHNOLOŠKA NAVODILA PO POZEBI IN SNEGU 27.4.2016 ZA TRAVNIKE IN ZASEJANE TRAVNATE POVRŠINE

Njive zasejane z mnogocvetno ljuliko

Ocena : posejano je cca. 2000 ha. Tretjina je bila pokošena pred sneženjem. 1400 ha pa je bilo prizadetih.

Takoj ko se bo primerno osušilo (prvi teden v maju) pokosimo in pospravimo pridelek. Ker je pridelek močno poležan, še posebej pazimo na preprečevanje onesnaženja krme z zemljo.

Detelje

Poležane detelje so še v fazi, ko ni prišlo do lomljenja in se bodo dovolj dvignile, da bo pridelek skoraj običajen. Kjer so bile detelje slabše gnojene, priporočamo pomoč rastlinam s škropljenjem z organskimi aminokislinami – npr. sredstvo Protifert v odmerku 200-250 ml/100 litrov vode.

Travniki in TDM

Dobro pognojeni travniki so bili v času sneženja že v fazi pred latenjem. Zgodnje trave (npr. pasja trava), so delno poležane in zato priporočamo zgodnjo košnjo. S košnjo takih površin sredi maja, bo pridelek le minimalno zmanjšan. Po košnji priporočamo gnojenje s 60 kg čistih hranil dušika. npr. 200 - 230 kg KAN/ha)

TEHNOLOŠKA NAVODILA PO POZEBI (25.APRIL) IN ŠKODI ZARADI POZNEGA SNEGA (27. APRIL) V ZELENJADARSTVU

Nizke temperature (-1, -2) so v noči na ponedeljek (iz 24. na 25.4.) uničile poganjke špargljev, zgodnje posevke bučnic in fižolov. Delno, ali popolnoma je pozebel tudi zgodnji krompir. Nizke temperature pa niso prizadele posevkov čebulnic, korenovk in solate, katera je bila v glavnem prekrita z vlaknato folijo.

Med vrtninami so nizke temperature uničile tiste poganjke špargljev, ki so bili nad zemljo, poganjki, ki so še pod zemljo so ostali nepoškodovani. Mlade sadike korenčka prenesejo tudi do -5 °C, prav tako rdeča pesa prenese -3 °C do -4 °C. Kapusnice kot so zgodnje zelje, cvetača in brokoli je dobro prekrito z vlaknino, prav tako prekrijemo solato, ki pa ni občutljiva na nizke temperature. Ponekod je škoda na sadikah bučnic in fižolov, vendar te kulture sadimo na prosto šele v maju. Zgodni krompir – mladi poganjki pomrznejo že pri -1 °C ali -2 °C, vendar takšen krompir odžene nove poganjke, na kar se posledično zasnuje veliko gomoljev, ki so praviloma drobni..

Sneg se je 27.4. ponekod pričel z močno sodro (Medvode, Vodice, Kranj), ki je poškodovala mlade liste zelenjave (solata, česen...). Nadaljevalo se je z močnim sneženjem, ki je uničil »jagodne« rastlinjake v okolici Medvod in tudi drugod.

V tem delu je zapadlo 15 – 20 cm snega, v Komendi po pričevanju tudi 25 cm. Manj snega je bilo drugod – Vrhnika okoli 15 cm, Brinje 15 cm, okolica Ljubljane 10 in manj centimetrov. Sneg je s svojo težo polegel posevke, vendar škode še ne moremo realno oceniti. Kmetje ocenjujejo, da bo škoda na solati večja tam, kjer je bilo prekrito z vlaknino, ker je večji pritisk in poleganje. Pod vlaknino so višje temperature, kar bo povzročilo hitrejši razvoj plesni.

Priporočeno je, da se vlaknina dvigne in posevek zaščiti s fungicidom (Ortiva, karenca = 14 dni).

Na njivah je potrebno počakati na dovolj suho zemljo, da s stroji ne uničimo talno strukturo. Nizke temperature in poleganje so prizadele mlade rastlinice, zato potrebujejo predvsem tiste, ki so poškodovane od sodre, ustrezen fungicid in dodatek alg in aminokislin.

UKREPI OB POZEBI – SADJARSTVO:

Škodo, ki jo je v sadovnjakih povzročila pozeba, se še ne da oceniti. Rastline so sposobne vsaj delne regeneracije. V kakšnem obsegu, bo vidno šele ob junijskem trebljenju plodičev.

Sadjarjem priporočamo uporabo listnih hranil z aminokislinami (Drin, Folifertil, Algovital plus...) in mikroelementi (Gramitrel, Basfoliar...), ki rastlinam pomagajo premostiti stresne situacije (pozeba, suša, vročina...).

Priporočamo, da se redno izvajajo vsi ukrepi varstva rastlin, ki jih priporoča Prognostična služba za varstvo rastlin in jih najdete na spletni strani:
<http://agromet.mkgp.gov.si/pp/>

HITRA OCENA ŠKODE ZARADI POZEBE IN SNEGA NA POLJŠČINAH 24 – 30.4.2016

kultura	Razvojna faza	Škoda	nasvet
Pšenica	Konec kolenčenja /2 kolence	Nekoliko polegla zaradi teže snega – zaradi nižjih temperatur zaostanek v rasti – zato bo lahko cca 10 -15 % manj pridelka na ozimnih pšenicah.	- Zavarovanje pridelka z enim od dovoljenih fungiciov in dodatkom fitostimulatorjev (Drin, Protifert, Aminovital, Algovital plus ... ali z mikrohranili: Gramitre, Basfoilar combi stipp... Rok: čim prej.
Ječmen	Zastavičar / 3 kolence	Zgodnejše sorte ozimnih ječmenov so že konec klasenja –rastline so manj prožne zato so polomljene rastline- škoda lokalno tudi do 40%, ostali ozimni ječmeni 10 -15% polomljenih rastlin.	- Njive kjer je veliko polomljenih rastlin – priporočamo siliranje skupaj s travo, pri setvi naslednjih kultur upoštevajte omejitve v kolobarju zaradi uporabe herbicidov v ječmenu.. - Zavarovanje pridelka z enim od dovoljenih fungiciov in dodatkom fitostimulatorjev (Drin, Protifert, Aminovital, Algovital plus ... ali z mikrohranili: Gramitre, Basfoilar combi stipp... Rok: čim prej.

Rž	Konec kolenčenja /2 kolence	Nekoliko polegla zaradi teže snega – zaradi nižjih temperatur zaostanek v rasti – zato lahko cca 10 -15 % manj pridelka na ozimih	- Zavarovanje pridelka z enim od dovoljenih fungicidov in dodatkom fitostimulatorjev (Drin, Protifert, Aminovital, Algovital plus ... ali z mikrohranili: Gramitrel, Basfoilar combi stipp... Rok: čim prej.
Tritikala	Konec kolenčenja /2 kolence	Nekoliko polegla zaradi teže snega – zaradi nižjih temperatur zaostanek v rasti – zato lahko cca 10 -15 % manj pridelka na ozimih	Zavarovanje pridelka z enim od dovoljenih fungicidov in dodatkom fitostimulatorjev (Drin, Protifert, Aminovital, Algovital plus ... ali z mikrohranili: Gramitrel, Basfoilar combi stipp... Rok: čim prej.
Pira	Konec kolenčenja /2 kolence	Nekoliko polegla zaradi teže snega – zaradi nižjih temperatur zaostanek v rasti – zato lahko cca 10 -15 % manj pridelka na ozimih	Zavarovanje pridelka z enim od dovoljenih fungicidov in dodatkom fitostimulatorjev (Drin, Protifert, Aminovital, Algovital plus ... ali z mikrohranili: Gramitrel, Basfoilar combi stipp... Rok: čim prej.
Oves	Konec kolenčenja /2 kolence	Nekoliko polegla zaradi teže snega – zaradi nižjih temperatur zaostanek v rasti – zato lahko cca 10 -15 % manj pridelka na ozimih	Zavarovanje pridelka z enim od dovoljenih fungicidov in dodatkom fitostimulatorjev (Drin, Protifert, Aminovital, Algovital plus ... ali z mikrohranili: Gramitrel, Basfoilar combi stipp... Rok: čim prej.

Kamut	Konec kolenčenja /2 kolence	Nekoliko polegla zaradi teže snega – zaradi nižjih temperatur zaostanek v rasti – zato lahko cca 10 -15 % manj pridelka na ozimnah	Zavarovanje pridelka z enim od dovoljenih fungiciov in dodatkom fitostimulatorjev (Drin, Protifert, Aminovital, Algovital plus ... ali z mikrohranili: Gramitrel, Basfoilar combi stipp... Rok: čim prej.
Oljna ogrščica	Konec cvetenja	Rastline so polomljene, škoda 80 - 100 %.	- Mulčenje in zaoravanje ogrščice, setev drugih kultur s katerimi ne pokvarimo kolobarja
Krmni grah	Sredi razraščanja	Ozimni krmni grah je nekoliko polomljen vendar se bo obrastel, na jarem grahu ni večjih škod	Zavarovanje pridelka z enim od dovoljenih fungiciov in dodatkom fitostimulatorjev (Drin, Protifert, Aminovital, Algovital plus ... ali z mikrohranili: Gramitrel, Basfoilar combi stipp... Rok: čim prej.
Krompir pozni	sredi razraščanja	Listi so nekoliko prizadeti, pri zgodnjem krompirju so rastline polomljene	Zavarovanje pridelka z enim od dovoljenih fungiciov in dodatkom fitostimulatorjev (Drin, Protifert, Aminovital, Algovital plus ... ali z mikrohranili: Gramitrel, Basfoilar combi stipp... Rok: čim prej.

Koruza	Dva prava lista, ½ njiv še ni posejanih	Škode ni	- Zaenkrat ni opazne škode

Pri setvi naknadnih kultur po košnji ječmena upoštevajte omejitve zaradi uporabe herbicidov ječmenu.

V letu žetve ozimnih ali jarih žit, tretiranih s sredstvom **SEKATOR OD**, se lahko na isto površino seje le ozimna žita in oljno ogrščico po predhodnem oranju.

HUSSAR OD se lahko na isti površini uporabi največ enkrat v eni rastni dobi. Omejitev v normalnem kolobarju ni. V primeru predčasnega uničenja posevka, se lahko 15 dni po tretiranju poseje jaro pšenico ali jari ječmen. Koruzo se lahko poseje 30 dni po tretiranju.

V primeru preoravanja posevka tretiranega s sredstvom **Axial**, je potrebno počakati vsaj 4 tedne pred setvijo naslednjega posevka kot so npr. koruza, oves in trave ljuške

SHARPEN 33 EC; **SHARPEN 40SC** Uporaba v žitih za klajo, oziroma zeleno krmo, ni dovoljena. V primeru predčasnega preoravanja zemljišč se lahko v spomladanskem času seje le jara žita

STOMP 400 SC Uporaba v žitih za klajo, oziroma zeleno krmo, ni dovoljena; V primeru, da je bilo sredstvo uporabljeno v odmerku 3 L/ha se sme trava na isto površino sejati šele po štirih mesecih, po uporabi odmerka 4 L/ha pa šele po 5 mesecih.

Pripravili:

Anton Zavodnik, univ.dipl.inž.agr. - specialist za travništvo in pašništvo

Ana Ogorelec, univ.dipl.inž.agr. - specialistka za zelenjadarstvo

Alenka Caf, univ.dipl.inž.agr. - specialistka za sadjarstvo

Damjana Iljaš, univ.dipl.inž.agr. - specialistka za poljedelstvo